

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม: จังหวะ สีสัน รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

The Creation of Painting: Rhythm Colors Looks and Pattern in Southern way of life Customs and Culture

เจริญ ผวนิล¹

สมพร ฤทธิ์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์จังหวะสีสันรูปลักษณ์ของวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีของชาวใต้ วัฒนธรรมเป็นเครื่องหล่อหลอมสมาชิกของสังคมให้เกิดความผูกพันสามัคคีและอบรมขัดเกลาให้มีทัศนคติความเชื่อและค่านิยมสอดคล้องกัน นอกจากนี้วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่มิได้หยุดนิ่ง แต่หากเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไปตามยุคสมัย นำมาซึ่งแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมที่เกี่ยวข้องกับจังหวะสีสันรูปลักษณ์ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมของภาคใต้ และเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิก และสีผสมที่สื่อความหมายในการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทยที่มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงอิสรภาพและเสรีภาพ ซึ่งวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ พฤติกรรมของคนจะเป็นเช่นไรก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมจะมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐานนำมาวิเคราะห์สู่กระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะนั้นจำเป็นต้องมีการทดลอง ค้นคว้าหาวิธีในการแสดงออกที่ต้องอาศัยระยะเวลาเพื่อค้นหารูปแบบและพัฒนาไปเป็นลำดับ

จากการวิจัยและพัฒนาเทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ชุดการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม:จังหวะ สีสัน รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ เป็นกระบวนการทางเทคนิคการใช้สีสันประกอบกับการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ มาผสมผสานเข้าด้วยกันเกิดเป็นผลงานรูปแบบศิลปะร่วมสมัยด้วยการประสานแนวความคิดเก่าและใหม่ เชื่อมโยงระหว่างการอนุรักษ์และการสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกระบวนการตามขั้นตอนการทำงานการสร้างสรรค์รูปแบบและแนวทางในการแสดงออกที่ตรงกับจุดมุ่งหมายโดยให้ความสำคัญกับเรื่องของอารมณ์และความรู้สึกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและโดดเด่นของลวดลายนำมาซึ่งความประทับใจที่มุ่งเน้นจังหวะ สีสัน น้ำหนัก ระบายของแสงเงา นำมาคลี่คลายตัดทอนรูปทรง ของการแสดงหนึ่งตะลุง มโนราห์ ด้วยการสร้างรูปลักษณ์ จากจังหวะ ระบายแสงเงาประกอบกัน เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์ใหม่สื่อความหมายถึงความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงประเพณีของชาวใต้ อันก่อให้เกิดสุนทรียภาพเชิงบวกแก่ผู้ดูและเป็นการเปิดมิติทางความคิดจากรูปแบบงานที่มีลักษณะเหมือนจริง (Realistic) แล้วคลี่คลายไปสู่รูปแบบงานที่มีลักษณะเป็นกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) ในการจัดองค์ประกอบตามทัศนคติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน

คำสำคัญ: วิถีชีวิตภาคใต้, วิถีชีวิต, จิตรกรรม, จังหวะ, สีสัน

¹ สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² รองศาสตราจารย์,ดร.,สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Abstract

This research has the objectives 1) to study rhythmic colors of the people in Southern of Thailand. Culture can combine people in society to be more cooperative and preach the people to have the same belief and virtue. Moreover, culture is something dynamic and changing along trends and period of time which in spine the creation of acrylic painting and mixed media about rhyme them and looks in Southern culture to create new knowledge. 2) to study values which concern with culture. Some “value” become “core” of Thai culture. In other word, most of Thai people are unique the reflect the freedom.

From the research and development of psychic techniques, acrylic paints and mixed media, a series of The Creation of Painting: Rhythm Colors Looks and Pattern in Southern way of life Customs and Culture. It is a technical process, the use of color combined with the choice of materials. They combine them together to create works of contemporary art style by harmonizing old and new ideas, linking between conservation and creation, which is the practice of the process of working, creating styles and guidelines in a coherent expression with a focus on emotions and the unique and distinctive feeling of a pattern evokes a rhythm-oriented impression. Color, weight, plane of light, shadow to unravel and shorten the shape of the Nang Talung, Manora show by creating the appearance from the rhythm of the plane of light and shadow combined. The creation of a new identity that conveys the movement and change of the traditions of the southern people. This creates a positive aesthetics for the viewer and opens up a conceptual dimension from a work that looks realistic and then opens to a work style that is a semi-abstract in the arrangement. Unique attitude-based elements.

Keywords: life Customs and Culture, painting, Rhythm, color

บทนำ

ลักษณะภูมิประเทศสภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในแต่ละภาคของไทยก่อให้เกิดวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่หลากหลายโดยเฉพาะภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรม “วัฒนธรรมเป็นเครื่องหล่อหลอมสมาชิกของสังคมให้เกิดความผูกพันสามัคคีและอบรมขัดเกลาให้มีทัศนคติความ เชื่อและค่านิยมสอดคล้องกัน นอกจากนี้วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่มีได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่หากเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไปตามยุคสมัย” ค่านิยม (Values) กล่าวได้

ว่า “ค่านิยม” มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิดและ “ค่านิยม” บางอย่างได้กลายมาเป็น “แกน” ของวัฒนธรรมไทย กล่าวคือ วิถีชีวิตของคนไทยโดยส่วนรวมมีเอกลักษณ์ซึ่ง แสดงออกถึง อีสรภาพและเสรีภาพ

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ พฤติกรรมของคนจะเป็นเช่นไร ก็ขึ้นอยู่กับ วัฒนธรรมของ กลุ่มสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมจะมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ค่านิยมบรรทัดฐาน เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละภูมิภาควัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต มีภูมิปัญญาที่เป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาชีวิตให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย อีกทั้งทั้ง วัฒนธรรมด้านวัตถุ เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ บ้านเรือน การแต่งกาย ภาษาและวัฒนธรรม ด้านจิตใจ ความประทับใจเป็นความรู้สึกลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นได้กับทุกคนที่มีความพึงพอใจ สิ่งที่กระทบความรู้สึกแล้วแสดงออกซึ่งอารมณ์ออกมานั้น เป็นสิ่งที่มีความหมายในตัวเองมักติดนักปราชญ์นิยามกัน ไว้ แตกต่างหลากหลาย เช่น เออ แวร์ริง (Eugene Veron) กล่าวว่า “ศิลปะเป็นการแสดงออกทาง อารมณ์ของ บุคลิกภาพของมนุษย์” หรือเลโอ ตอลสตอย (Leo Tolstoy, ค.ศ. 1828-1910) นิยามไว้ ว่า “ศิลปะเป็นวิธีสื่อสารวิธี หนึ่งระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เราใช้คำพูดสำหรับสื่อสารความคิด แต่ใช้ ศิลปะสำหรับสื่อสารความรู้สึก”(อิทธิพล ตั้ง โฉลก, 2550 : 10) และความประทับใจดังกล่าว ทำให้ผู้ วิจัยสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแง่ของการแสดงออกหรือการสื่ออารมณ์ความรู้สึก โดยใช้เรื่องราว รูปทรง วิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม ที่มีสีสันให้อารมณ์ความรู้สึกตามจินตนาการ สื่อสารทางความคิดด้วยรูปลักษณ์ทางทัศนธาตุทางศิลปะ โดยสอดคล้องกับแนวความคิด (ชูลุด นิมเสมอ, 2559: 414) ที่กล่าวว่า จินตนาการ คือพลังของจิตเกิดการก่อรูปของความคิดจากหลาย ๆ ความคิดจน เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีเอกภาพขึ้น จินตนาการถึงแม้จะกล่าวกันว่าไร้ขอบเขต แต่ก็เป็นที่ มีระเบียบ มีเกณฑ์ในตัวเอง มีการก่อกำเนิดและเติบโต เช่นเดียวกับสิ่งทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กฎของ จักรวาล

จากข้อมูลการวิเคราะห์จังหวัด สีสัน รูปลักษณ์ ลวดลาย ประเพณีวัฒนธรรมมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานถ่ายทอด เรื่องราวความรู้สึกแสดงออกมาในรูปแบบจิตรกรรมสี อะคริลิกและสื่อผสม โดยนำ บรรยายาศีสัน รูปทรง สิ่งของเครื่องใช้ ลวดลาย เสื้อผ้า การแต่งกาย นำมาสร้างสรรค์หลอมให้เกิดเป็นงานศิลปะรูปแบบใหม่ โดยเนื้อหาที่สื่อเกี่ยวข้องกันสัญลักษณ์ เรื่องราว ลวดลาย จังหวัด สีสัน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ทางการ เคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงประเพณีของ ชาวใต้ที่มีความเหมาะสมที่สุด โดยการนำเทคนิคกระบวนการทางศิลปะที่สามารถพัฒนารูปแบบของ ผลงานที่สร้างสรรค์ และมีคุณค่าและคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัยสร้างสรรค์

1. ศึกษาวิเคราะห์ จังหวะ สีเส้น รูปลักษณะของวิถีชีวิตของชาวใต้
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อะคริลิกและสื่อผสม ที่เกี่ยวกับจังหวะสีเส้นรูปลักษณะ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้
3. เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสม เพื่อสื่อความหมาย ถึงความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลง

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อะคริลิกและสื่อผสม: จังหวะ สีเส้น กับรูปลักษณะ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ คือความประทับใจและแรงบันดาลใจที่เกิดจากความคุ้นเคยและถูกปลุกฝังมาตั้งแต่วัยเยาว์ในสังคมไทยทางภาคใต้ ดังนั้นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ คือ

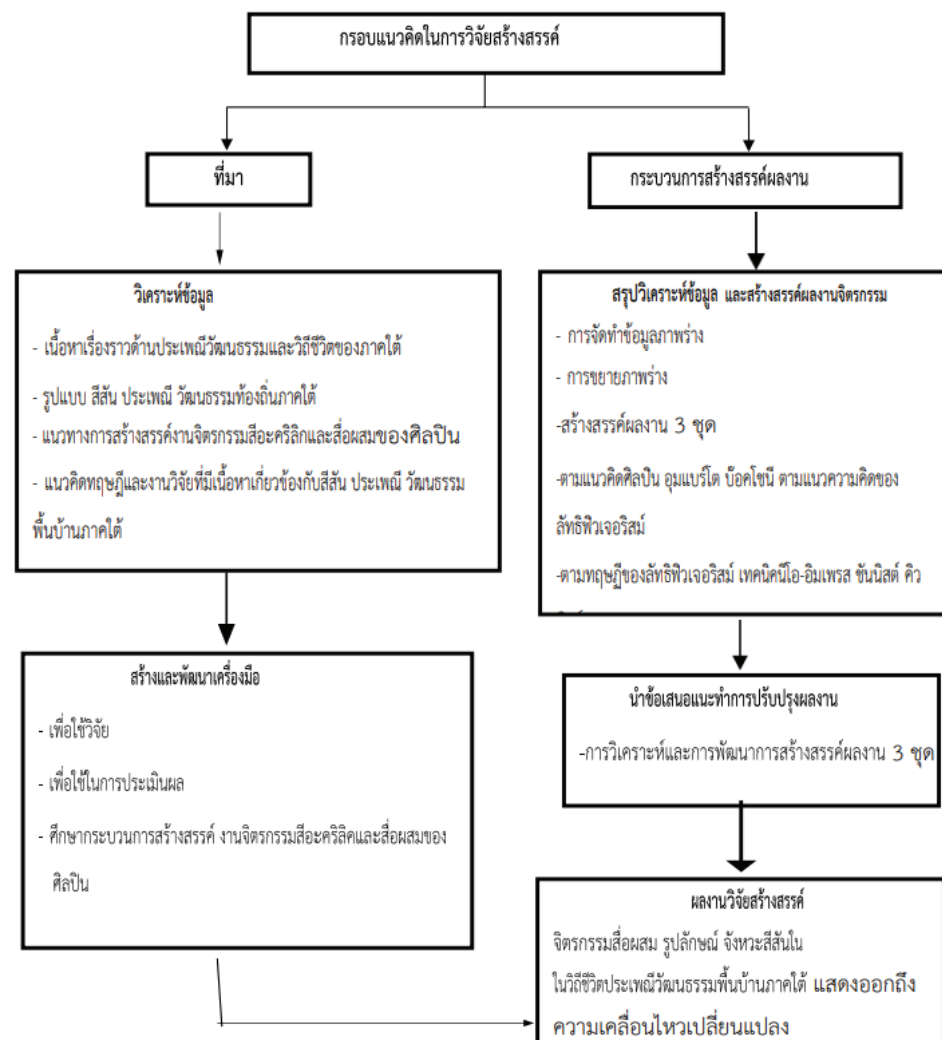
1. ขอบเขตด้านพื้นที่ จังหวัดในภาคใต้ประกอบด้วย
 - ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - บ้านหนังตะลุง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - ผ้าบาติก หรือผ้าปาเต๊ะ อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
2. ขอบเขตด้านการวิเคราะห์เนื้อหา ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - รูปแบบของวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - เนื้อหาเรื่องราววิถีชีวิตและประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้
 - จังหวะ สีเส้น วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ เช่น หนังตะลุง, มโนราห์
 - ลวดลายสีเส้นเสื้อผ้าการแต่งกาย
 - แนวคิดในการสร้างสรรค์ของศิลปิน
 - องค์ประกอบศิลป์ของการสร้างสรรค์ผลงานจากวิถีชีวิตและประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

สรุปการวิเคราะห์เนื้อหาตามหัวข้อเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน

ขอบเขตการสร้างสรรค์ผลงาน

- รูปแบบผลงาน เป็นรูปแบบกึ่งรูปธรรมและนามธรรม ในการแสดงออกของผลงานที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นของบรรยากาศสีเส้นลวดลาย นำมาซึ่งความประทับใจ โดยมุ่งเน้นจังหวะ สีเส้น น้ำหนัก แสงเงา นำรูปทรง ท่าทางของหนังตะลุง มโนราห์มาลดัดดทอน ด้วยการสร้างรูปลักษณะใหม่ อันก่อให้เกิดสุนทรียภาพตามทัศนคติส่วนตัว

- เนื้อหาเรื่องราว เกี่ยวกับรูปลักษณ์ เรื่องราว ลวดลาย จังหวะ สีเส้น วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของชาวใต้ที่เป็นการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง
- เทคนิค จิตรกรรม สีอะคริลิกและสีผสมบนผ้าใบ ขนาด 90 x 120 เซนติเมตร จำนวน 3 ผลงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยสร้างสรรค์

การดำเนินการวิจัยสร้างสรรค์

1. ศึกษาสำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องราวด้านประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของภาคใต้

- การแต่งกายของภาคใต้ มีการแต่งกายต่างกันตามเชื้อชาติ ถ้าเชื้อสายจีนจะแต่งแบบจีน ถ้าเป็นชาวมุสลิมก็จะแต่งคล้ายกับชาวมลายูเซีย ปัจจุบันแหล่งทำผ้าแบบดั้งเดิมนั้นเกือบจะสูญหายไปคงพบได้เฉพาะ 4 แหล่งเท่านั้นคือ ที่ตำบลพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เกาะยอ จังหวัดสงขลา และตำบลนาหมื่นศรี จังหวัดตรัง
- วิถีชีวิตในภาคใต้ เช่นการทำสวน การทำไร่ การทำไร่ ทำนา การประมง เป็นต้น
- ประเพณีความเป็นมาวัฒนธรรมในภาคใต้นั้นมีปัจจัยในหลาย ๆ อย่างที่เป็นตัวหล่อหลอมตามแต่ลักษณะเผ่าพันธุ์ของตนเองและรวมถึงการสร้างขนบธรรมเนียม ประเพณีและความเชื่อ การละเล่น การศึกษาที่โอบล้อมการดำเนินชีวิตในความเป็นอยู่

ที่มาเนื้อหาจากแหล่งความรู้	ที่มาเนื้อหาจากแหล่งความรู้	ลักษณะที่เกี่ยวข้อง
		ภาพข้อมูลต้นแบบ(Sketch) ทางความคิดหนึ่งตะลุงแสงและเงาที่ใช้ในการเชิดแสดง ตัวหนัง ตะลุงที่มีความโปร่งแสงรูปแบบกรรมวิธีการขุดเจาะ ดอกหนึ่ง อันมีเอกลักษณ์
		ภาพข้อมูลต้นแบบ(Sketch)ทางความคิดลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายผ้าพุมเรียง - วัฒนธรรม การแสดงพื้นบ้านภาคใต้ เช่น หนึ่งตะลุงมโนราห์ลวดลาย - วัฒนธรรมการแต่งกายผ้าปาเต๊ะที่มีรูปทรงลายเส้นของธรรมชาติสีเส้นที่มีน้ำหนักลวดลายที่เด่นชัด

ตารางที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาเรื่องราวด้านประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของภาคใต้

2. การวิเคราะห์สู่การสร้างสรรค์ หลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลและศึกษากรอบแนวคิดแล้วจึงนำข้อมูลมาประมวลวิเคราะห์ เพื่อให้การแสดงออกและสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์และตอบสนองกับแนวความคิดมากที่สุด อีกทั้งยังสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์

2.1 รูปแบบประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ จังหวะ สีสันทัน กับรูปลักษณ์ ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

เนื้อหาสาระรูปแบบประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	การสังเคราะห์ในการทำแบบร่าง
ลวดลายของผ้าปาเต๊ะวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย	รูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่สอดคล้องกลมกลืนกับลวดลายของเส้นรูปทรงต่าง ๆ ที่มีความงดงามและลงตัวของผ้าปาเต๊ะ
รูปแบบวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมของภาคใต้	หนังตะลุง แสงและเงา ที่ใช้ในการเชิดแสดง ตัวหนัง ตะลุงที่มีความโปร่งแสง ท่าทาง ลีลา มโนราห์ภาคใต้ที่มีรูปแบบเอกลักษณ์ความอ่อนช้อยของจังหวะท่ารำต่าง ๆ
จังหวะสีสันทันในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้	จังหวะของแสงและเงาการเชิดแสดง ตัวหนังตะลุง ท่ารำลีลาของมโนราห์ลวดลายของเส้นรูปทรงต่าง ๆ สีสันทันการแต่งกายรูปแบบของผ้าปาเต๊ะและชุดมโนราห์

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1). รูปลักษณ์ลวดลายสีสันทันจังหวะศึกษาข้อมูลทั้งทางด้านที่เกี่ยวข้องกับจังหวะสีสันทันกับรูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ มาประมวล วิเคราะห์เพื่อให้การแสดงออกสอดคล้องตรงและตอบสนองกับแนวความคิดมากที่สุด

ภาพที่ 2 รูปลักษณ์ตัวหนังตะลุงจากการแสดงพื้นบ้าน

ภาพที่ 3 รูปลักษณ์ การแสดงท่ารำของมโนราห์ จากการแสดงพื้นบ้าน

ภาพที่ 4 รูปลักษณ์ ลวดลาย สีเส้น ของผ้าปาเต๊ะพื้นบ้าน

2). องค์ประกอบศิลป์ในงานศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ และวิถีชีวิตโดยใช้หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Composition) คือ การนำสัดส่วน (Proportion) ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมระหว่างขนาดของ องค์ประกอบที่แตกต่างกันทั้งขนาดที่อยู่ในรูปทรงเดียวกันหรือระหว่างรูปทรงของมนิราและหนึ่งตะลุงนำมาผสมผสานให้มีความสัมพันธ์กลมกลืนกันสร้างความสมดุล (Balance) หรือดุลยภาพให้มีน้ำหนักที่เท่ากันของ องค์ประกอบ ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งแบบสมมาตรและอสมมาตร ในทางความรู้สึกจากการมองตามจังหวะลีลา (Rhythm) การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการซ้ำกันขององค์ประกอบของตัวรูปทรงมนิราและหนึ่งตะลุงเป็นการซ้ำที่เป็นระเบียบ จากระเบียบธรรมดาที่มีช่วงห่างเท่า ๆ กันมาเป็นระเบียบที่สูงขึ้นซับซ้อนขึ้น จนถึงขั้นเกิดเป็นรูปลักษณะของศิลปะเฉพาะโดยการเน้น (Emphasis) ที่กระทำให้เด่นเป็นพิเศษกว่าธรรมดา ในงานศิลปะจะต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือจุดใดจุดหนึ่งที่มีความสำคัญกว่าส่วนอื่น มีลักษณะเหมือนกันในบางจุดจะมีการเปลี่ยนแปลง (Variation) คือ การเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่ซ้ำกันเพื่อป้องกัน ความจืดชืด น่าเบื่อ ซึ่งจะช่วยให้ความ น่าสนใจมากขึ้นจนเกิดเอกภาพ (Unity) มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลป์ทั้งด้านรูปลักษณะ และด้านเนื้อหา เรื่องราวไปการสร้างงานศิลปะด้วยการนำเอาทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักอ่อนแก่ บริเวณว่าง สี และพื้นผิว มาจัดประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดความพอดีเหมาะสมทำให้งานศิลปะชิ้นนั้นมีคุณค่าอย่างสูงสุด

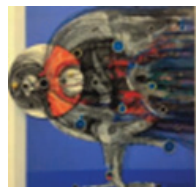
องค์ประกอบทาง ทัศนศิลป์ (Composition)	ภาพผลงานโดยใช้หลักการจัด องค์ประกอบ	หลักการจัดองค์ประกอบ
สัดส่วน (Proportion)		ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ระหว่าง ขนาดขององค์ประกอบที่แตกต่าง ต่างกันทั้งขนาดที่อยู่ในรูปทรงเดียวกัน หรือระหว่าง รูปทรงและรวมถึงความ สัมพันธ์กลมกลืน ระหว่างองค์ประกอบ ทั้งหลายด้วย

องค์ประกอบทาง ทศนศิลป์ (Composition)	ภาพผลงานโดยใช้หลักการจัด องค์ประกอบ	หลักการจัดองค์ประกอบ
จังหวะลีลา (Rhythm)		การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการซ้ำกันขององค์ประกอบเป็นการซ้ำที่เป็นระเบียบ มีช่วงห่างเท่า ๆ กันมาเป็นระเบียบที่สูงขึ้น ซับซ้อนขึ้นจนถึงขั้นเกิดเป็นรูปลักษณะของศิลปะ
การเน้น (Emphasis)		การกระทำให้เด่นเป็นพิเศษกว่าธรรมดา ในงานศิลปะจะต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งหรือจุดใดจุดหนึ่งที่มีความสำคัญกว่าส่วนอื่น ๆ เป็นประธาน อยู่ถ้าส่วนนั้นอยู่ปะปนกับส่วนอื่น และมีลักษณะเหมือนกัน
การเปลี่ยนแปลง (Variation)		การเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่ซ้ำกัน เพื่อป้องกันความจืดชืด น่าเบื่อ ซึ่งจะช่วยให้มีความน่าสนใจมากขึ้น
เอกภาพ (Unity)		การสร้างเอกภาพขึ้นจากความสับสน ความยุ่งเหยิงเป็นการจัดระเบียบและดุลยภาพ ให้แก่สิ่งที่ขัดแย้งกันเพื่อให้รวมตัวกันได้โดย การเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบทางทัศนศิลป์

วิเคราะห์รูปแบบ แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสม 4 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ กมล ทัศนาญชลี ศาสตราจารย์ วิโชค มุขตามณี ศาสตราจารย์เดชา วราขุน และศิลปินต่างประเทศ อุมแบร์โต บ็อคโซนี ผู้วิจัยได้ ทำการศึกษารวบรวมแนวคิดของศิลปินที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์จิตรกรรมสื่อผสมรูปแบบจังหวะการ ลดัดทอนรูปทรงในผลงานภาพของเขาที่แสดงความเคลื่อนไหวไปมาเป็นตัวแทนเป็นสัญลักษณ์ตามแนวความคิด ของลัทธิฟิวเจอริสม์ เทคนิควิธีการผสมผสานระหว่างเทคนิคของพวกนีโอ-อิมเพรสชันนิสต์ คิวบิสต์ มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ศิลปิน	แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน	ผลงานศิลปินจิตรกรรม สีอะคริลิคและสื่อผสม
ศาสตราจารย์ กมล ทัศนัญชลี	ศิลปินผู้บุกเบิกการแสดงออกทางทัศนศิลป์ ในรูปแบบใหม่ ๆ มานำเสนอเองแล้วผสม ผสานด้วยการนำ ภาพหรือวัสดุต่าง ๆ มา ติดสร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์	 ชื่อผลงาน/ Title : พระพุทธรูป ปี พ.ศ./ Year : 2554 เทคนิค/ Techniques : จิตรกรรมสื่อผสมบนผ้าใบและไม้ แผ่นทองคำ เปลว แผ่นเงิน หิน และไม้ woodcut บนไม้ หิน เทอร์คอย
ศาสตราจารย์ วิโชค มุขตามณี	เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัย โดยการสร้างงานจิตรกรรมรูปแบบของ ศิลปะแนวสื่อผสม และ พัฒนามาเรื่อย ๆ จนมาเป็นรูปแบบศิลปะเชิงความคิดแนวจัด วาง โดยนำวัสดุ เช่น ไม้ เหล็ก ทองแดง ฯลฯ มาสร้างสรรค์งานสื่อผสมโดยใช้ กระบวนการทาง จิตรกรรมควบคู่กันไป	 ชื่อภาพ "สภาวะใหม่" เทคนิค สื่อประสมบน ผ้าใบ , 80 x 60 ซม.
ศาสตราจารย์ เดชา วราขุน	เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้รูปทรง เรียบง่าย น้อยชิ้นรูปทรงเรขาคณิตแสดงถึง ความสงบนิ่งเป็นสิ่งที่ แทนของวัตถุและรูป ทรงอินทรีย์แสดงถึงความเคลื่อนไหว ของชีวิต โดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์ซิลค์สกรีนต่อมาได้ เปลี่ยนมาสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบสื่อผสม เพื่อ แสดงออกทางความคิดและความรู้สึก	 ชื่องาน : การสะท้อน หมายเลข 10 ปี สร้าง (พ.ศ.) : 2534 เทคนิค : อะลูมิเนียม, ทองแดง ทองเหลือง, ไม้อัด ขนาด (ซม.) : 93.5 x 113.5 ซม.
ศิลปินต่างประเทศ อุมแบร์โต บ็อคซิโน	ศิลปินสร้างงานจิตรกรรมและประติมากรรม ตามแนวความคิด ของลัทธิฟิวเจอริสม์เขามี เทคนิควิธีการผสมผสาน ระหว่างเทคนิค ของพวกนีโอ-อิมเพรสชันนิสต์ คิวบิสต์และ จากภาพถ่ายโดยเพิ่มสีลาให้มีความ เคลื่อนไหวอย่างรุนแรง	 สี : สีน้ำมัน สร้างเมื่อ : พ.ศ. 2456-พ.ศ. 2456 ขนาด : 1.93 ม. x 2.01 ม. ยุค : อนาคต นิยม เรื่อง : นักฟุตบอล

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางการสร้างสรรค์ของศิลปิน

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง

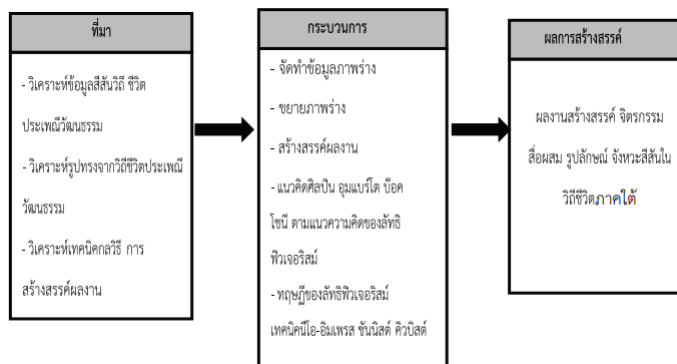
ในการสร้างสรรค์ผลงานจังหวะสี่ส่นกับรูปลักษณะ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้เป็นการนำมาซึ่งธาตุทางศิลปะที่บ่งบอกถึงความหมายแสดงถึง ความรู้สึกถึงความสุนทรีย์ภาพจากส่วนลึกภายใต้จิตสำนึกและการใช้รูปแบบเทคนิคกระบวนการในการสร้างสรรค์ทาง จิตรกรรม และสื่อผสมเมื่อมองผลงานทางศิลปะที่ถ่ายทอดแสดงออกเป็นผลงาน ดังคำกล่าวของ เบเนดิกโต โกรเซ นักปรัชญาชั้นนำลัทธิจิตนิยมชาวอิตาลี ที่มีทรรศนะว่า “ศิลปะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่ลึกซึ้งภายในซึ่ง ไม่สามารถบรรยายให้รู้ด้วยวิธีอื่นได้นอกจากต้องสร้างเป็นงานศิลปะและงานศิลปะคือสัญชาตญาณและการแสดงออก”(กรีติ บุญเชื้อ, 2522: 18)

การสร้างสรรค์ผลงาน

ในการศึกษากรอบแนวคิดซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านเทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิก และสื่อผสมเพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกความคิดหรือความงาม มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ โครงสร้างที่มองเห็นหรือรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสกับส่วนที่แสดงออกจากโครงสร้างทางวัตถุเรียกว่า “รูปทรง” (Form) หรือองค์ประกอบทางรูปธรรม และส่วนที่เป็น “เนื้อหา” (Content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม (ชูลุด นิยมเสมอ, 2553: 18-19)

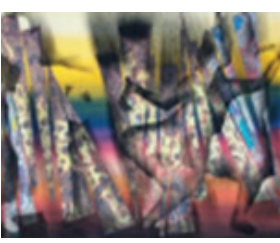
1. การจัดทำแบบร่างและพัฒนาแบบร่าง

วิธีการสร้างภาพร่างเป็นการกำหนดองค์ประกอบมุมมองของภาพโดยเลือกใช้จากการถ่ายภาพจริงสถานที่จริงเวลาว่างประเพณีทางวัฒนธรรมและการสืบค้นจากเอกสารหรืออินเทอร์เน็ตในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแบบร่างในการปฏิบัติงานจริงโดยเลือกมุมมององค์ประกอบรวมไปถึงการปรับแต่งเพิ่มเติมตัดทอนให้ได้เนื้อหาสาระที่ตอบสนองแนวคิดในการแสดงออกแล้วจึงนำแบบร่างมาเลือกชิ้นที่สมบูรณ์และตอบสนองแนวคิดความรู้สึกอารมณ์ในการแสดงออกมากที่สุดตามแนวความคิดดังตารางภาพ

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

ชั้นที่	ที่มาลวดลาย	ที่มารูปแบบรูปทรง	แบบร่างผลงาน
1			
2			
3			

ตารางที่ 5 การศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา การออกแบบร่างลวดลายวัฒนธรรมประกอบรูปร่าง
 จังหวะ สีเส้น ลวดลายธรรมชาติ (ปาเต๊ะ) ที่มา : หนังสือสูง,มโนราห์ภาคใต้, ผ้าปาเต๊ะ (2561 :
 ออนไลน์)

2. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมจังหวะสีเส้นกับรูปลักษณ์ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

2.1 ขั้นตอนการทำภาพร่าง วิธีการสร้างภาพร่างเป็นการกำหนดองค์ประกอบมุมมองของภาพ โดยเลือกใช้จากการถ่ายภาพจริง สถานที่จริงเวลามีสถานที่ทางวัฒนธรรมและการสืบค้นจากเอกสารหรืออินเทอร์เน็ตในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแบบร่างในการปฏิบัติงานจริงโดยเลือกมุมมององค์ประกอบรวมไปถึงการปรับแต่งเพิ่มเติมตัดทอนให้ได้เนื้อสาระที่ตอบสนองแนวคิดในการแสดงออกแล้วจึงนำแบบร่างมาเลือกชิ้นที่สมบูรณ์และตอบสนอง แนวคิด ความรู้สึก อารมณ์ในการแสดงออกมากที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริงขั้นตอนปฏิบัติงานจริงเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องมาจาก

ขั้นตอนการทำแบบร่างและเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานจึงจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผน ขั้นตอนที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานเพราะจะเป็นตัวแปรที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของผลงานในขั้นตอนสุดท้ายเป็นอย่างมากซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ไว้ดังนี้

- การเตรียมพื้น
- การร่างภาพ
- การลงสี
- การคั่นน้ำหนักด้วยเทคนิควิธีการ
- ขั้นตอนสุดท้ายการเก็บรายละเอียด

2.3 ทักษะที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- เส้น(Line) เป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดโครงสร้างรูปร่าง รูปทรงของระนาบ จังหวะพื้นที่ วางตลอดจนวัสดุและสิ่งของต่าง ๆ

- รูปทรง (Form) การใช้รูปทรงในผลงานชุดนี้เป็นการใช้รูปทรงเรขาคณิตและรูปทรงธรรมชาติของคน ที่ได้จากเรื่องราวเนื้อหาของวิถีชีวิตทางประเพณีวัฒนธรรมมาผสมผสานทับซ้อนตัดทอนโดยเน้นใช้จังหวะ สีต่าง ๆ

- สี (Color) เป็นการใช้สีและบรรยากาศของสีทั้งโทนร้อนและโทนเย็นผสมผสานกัน ที่ให้ความรู้สึกสดใส มีชีวิตชีวา สอดคล้องกลมกลืนกับลวดลายของเส้นที่สร้างรูปทรงต่าง ๆ ที่มีความงดงามและลงตัวของผ้าปาเต๊ะ วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย

- น้ำหนักแสงและเงา (Tone) เป็นทัศนธาตุที่สำคัญหลักในการควบคุมรูปแบบ โครงสร้างผลงานที่มีความเคลื่อนไหวซึ่งเกิดจากค่าน้ำหนักอ่อนแก่ที่แตกต่างกัน หรือทำให้เกิดมิติ สลับซับซ้อน สนุกสนาน

- พื้นที่ว่าง (Space) เป็นพื้นที่ว่างระหว่างรูปทรงที่เกิดขึ้น 2 ลักษณะคือพื้นที่ว่าง ระหว่างรูปทรงหรือภายนอก รูปทรงหรือรูปทรงกับพื้นที่ว่างภายในรูปทรงหรือรูปทรงที่ผสมผสาน ด้วยเรื่องราวสีเส้นและพื้นผิว

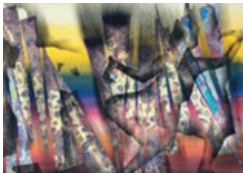
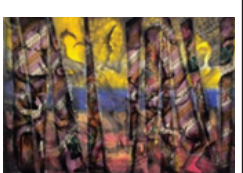
- ลักษณะพื้นผิว (Texture) เป็นทัศนธาตุที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นวัตถุ และกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก ความหยาบ ความละเอียด ขรุขระ มันวาว ฯลฯ สื่อถึงความเก่าและใหม่จากการแปรเปลี่ยน

3. การวิเคราะห์และพัฒนาผลงาน ชุดที่ 1-3

การสร้างสรรค์ผลงานผู้วิจัยได้ทดลองกับวัสดุและสีที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความรู้สึกต่อผลงานที่ถ่ายทอดโดยการนำสีอะคริลิก สีน้ำมัน ผงคาร์บอน ผ้าปาเต๊ะน้ำสร้างเทคนิคลวดลายพื้นผิวนำมาวิเคราะห์ ประเมินและปรับปรุงพัฒนาตามขั้นตอนดังกล่าว พบปัญหาในการสร้างสรรค์ในช่วงแรก ซึ่งปัญหาที่เกี่ยวกับการหา สัญลักษณ์รูปแบบซึ่งความคิดเบื้องต้นค่อนข้างกว้างในพื้นที่วิจัย ปัญหาคลี่คลายลงเป็นขั้นตอนตามลำดับสร้างสรรค์ ได้ใช้เวลาในการสร้างสรรค์

ผลงานการถ่ายทอดรูปแบบที่เป็นสัญลักษณ์ วิถี จังหวะ สีเส้นกับรูปลักษณะ ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ออกมาได้อย่างลงตัว และสมบูรณ์ทั้งทางรูปทรงและเนื้อหาเพื่อที่จะสามารถแสดงออกถึงแนวความคิดได้มากที่สุดตลอดจนตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสาร กับบุคคลอื่นตลอดใน 3 ระยะแสดงด้วยตารางดังต่อไปนี้

ชิ้นงาน	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3
1. ชื่อผลงาน “จังหวะ ทำนองตะลุง”			
2. ชื่อผลงาน จังหวะ ลีลา 1/2019			
3. ชื่อผลงาน รูปลักษณะ จังหวะสีเส้น ลวดลายในวิถีชีวิต 1/2020			

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์พัฒนาการสร้างสรรค์ชุดที่ 1-3

ภาพผลงานสร้างสรรค์ ระยะที่ 1

เป็นการศึกษาหารูปแบบและแนวทางในการแสดงออกที่ตรงกับจุดมุ่งหมายให้ความสำคัญกับเรื่องอารมณ์ และความรู้สึกในงานที่แสดงออกถึงจังหวะสีเส้นกับรูปลักษณะการแสดง หนึ่งตะลุง มโนราห์ ลวดลายในวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมภาคใต้โดยอาศัยมุมมองจังหวะการทับซ้อนของรูปทรง หนึ่งตะลุงในพื้นที่ว่าง และใช้น้ำหนักสีเส้นแสงเงา เพื่อเป็นการเน้นและสร้างความรู้สึกด้วยรูปทรง (Form) และที่ว่าง (Space) เป็นสำคัญในการสร้างสรรค์

สรุปการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะที่ 1 ภาพรวมของผลงานในระยะนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้า และทดลองเพื่อหารูปแบบเอกลักษณ์เฉพาะที่ลงตัวในการแสดงออกในระยะดังกล่าวยังคงขาดเอกภาพที่ชัดเจนให้ความสำคัญกับรายละเอียดน้อยไป ผสมกับการใช้เทคนิคสีเส้นวัสดุที่ไม่สัมพันธ์ต่อเนื่องสอดคล้องกันส่งผลให้การแสดงออกดูอึดอัด ผลงานในระยะนี้จึงไม่มี

ความชัดเจนในเรื่องของการแสดงออกเท่าที่ควรและขาดจุดที่มุ่งเน้น (Focus) ในการนำเสนอที่เหมาะสมจึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์ และเลือกสรรสาระสำคัญเพื่อนำมาพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์อย่างไรก็ตามผลงานในระยะแรกนี้มี 3 ชิ้น นับเป็นพื้นฐานสำคัญทางด้านความคิดและ รูปแบบของการสร้างสรรค์เพื่อหาความชัดเจนในการแสดงออกผลงานในระยะต่อไป

ชุดที่ 1 ชื่อผลงาน “จิ้งหะทำนองตะลุง”

ภาพที่ 6 ภาพผลงานสร้างสรรค์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน จิ้งหะทำนองตะลุง 1
เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 40 x 60 เซนติเมตร

ภาพที่ 7 ภาพผลงานสร้างสรรค์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน จิ้งหะทำนองตะลุง 2
เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมขนาด 100 x 120 เซนติเมตร

ภาพที่ 8 ภาพผลงานสร้างสรรค์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 3 ชื่อผลงาน จิ้งหะทำนองตะลุง 3
เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมขนาด 100 x 120 เซนติเมตร

ภาพผลงานสร้างสรรค์ในชุดที่ 2 มีจำนวน 2 ผลงาน เป็นผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ ผลงานสร้างสรรค์ในระยะก่อนหน้าที่ผ่านมาเป็นผลงานที่เริ่มเพิ่มจังหวะการทับซ้อนของรูปทรงและเน้นลวดลายของผ้าปาเต๊ะเพื่อให้เกิดจุดเด่นในการนำเสนอที่สอดคล้องกับการแสดงออกมากที่สุด ในผลงานชุดดังกล่าวยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องอารมณ์ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหว สนุกสนานกับบรรยากาศสีเส้นที่ทำงานร่วมกับลีลารูปทรง (Form) กับพื้นที่ว่าง (Space) มีการใช้สีคลุมโทน (Tone) ด้วยสีน้ำเงินและเหลืองเป็นหลัก

สรุปการสร้างสรรค์พัฒนาในชุดที่ 2

ผลงานในระยะนี้ได้มีการเพิ่มจังหวะการทับซ้อนของรูปทรงและเน้นลวดลายเลือกแง่มุมเรื่องราวในการนำเสนอเน้นรูปทรงจังหวะชัดเจนขึ้นซึ่งต่างจากผลงานระยะก่อนหน้านี้นำเสนออย่างมาชัดเจนทั้งรูปทรงจังหวะแน่น และขาดบรรยากาศสีที่เด่นชัด แต่การแสดงในระยะนี้ยังไม่ดีเท่าที่ควรขาดความกลมกลืนของทัศนธาตุเทคนิคและ วัสดุ

ชุดที่ 2 ชื่อผลงาน “จังหวะสีเส้นกับรูปลักษณะลวดในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้”

ภาพที่ 9 รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ชุดที่ 2 ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน จังหวะ สีเส้น 1/2019

เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 40 x 60 เซนติเมตร

ภาพที่ 10 รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์จริงชุดที่ 2. ชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน จังหวะ สีเส้น 2/2019

เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 40 x 60 เซนติเมตร

ภาพผลงานสร้างสรรค์ ชุดที่ 3 ชื่อผลงาน รูปลักษณะ จังหวะสีส่นลวดลายในวิถีชีวิต 2020 ในชุดที่ 3 มีจำนวน 3 ผลงานเป็นผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์พัฒนา มากกว่าในระยะก่อนหน้านี้ที่ผ่านมา เป็นผลงานที่เริ่มเพิ่มจังหวะการทับซ้อนของรูปทรงและเน้นลวดลาย ของผ้าปาเต๊ะเพื่อให้เกิดจุดเด่นในการนำเสนอที่สอดคล้องกับการแสดงออกมากที่สุด ในผลงานชุด ดังกล่าวยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องอารมณ์ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวสนุกสนานกับบรรยากาศ สีส่นที่ทำงานร่วมกับลีลารูปทรง (Form) กับพื้นที่ว่าง (Space) มีการใช้สีคลุมโทน (Tone) ด้วยสี เหลือง สีแดงและคุมบรรยากาศด้วยน้ำหน้กที่เข้มเงาดำ เหมือนบรรยากาศ การแสดงแสงสียามค่ำคืน

สรุป การสร้างสรรค์พัฒนาในชุดที่ 3 ผลงานในระยะนี้ได้มีการเพิ่มจังหวะการทับซ้อนของ รูปทรงและ เน้นลวดลาย เลือกแ่งมุมเรื่องราวในการนำเสนอเน้นรูปทรงจังหวะชัดเจขึ้น ซึ่งต่างจาก ผลงานระยะที่ 1 และ 2 ที่นำเสนอที่คลุมเครือ ทั้งรูปทรงจังหวะแน่นและขาดบรรยากาศสีที่เด่นชัด ให้ความรู้ถึงบรรยากาศของการแสดงมโหรีสพในยามค่ำคืนมีความกลมกลืนของทัศนธาตุเทคนิค และวัสดุที่กระจำจชัดมากขึ้น

ภาพที่ 11 ภาพผลงานสร้างสรรค์จริงชุดสรุป ชื่อผลงาน รูปลักษณะ จังหวะสีส่นลวดลายในวิถีชีวิต 1/2020 เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 100 x 120 เซนติเมตร

ภาพที่ 12 ภาพผลงานสร้างสรรค์จริงชุดสรุป ชื่อผลงาน รูปลักษณะ จังหวะสีส่นลวดลายในวิถีชีวิต 2/2020 เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 80 x 100 เซนติเมตร

ภาพที่ 13 ภาพผลงานสร้างสรรค์จริงชุดสรุป ชื่อผลงาน รูปลักษณะ จังหวะสีเส้นลวดลายใน วิถีชีวิต
 3/2020 เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 100 x 120 เซนติเมตร

4. สรุปการวิจัยสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเรื่อง จังหวะ สีเส้น ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ ชูต้นสร้างขึ้นมาจากรากฐานของความเจริญทางประเพณีและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ภาคใต้ด้วยวัตถุประสงค์จากความมุ่งหมายที่ต้องการ ผู้วิจัยสรุปตามลำดับดังนี้ คือ

1. ผลการศึกษารวบรวมวิเคราะห์ สังเคราะห์สาระสำคัญของจังหวะสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ การสร้างสรรค์ในระยะแรกเป็นการศึกษาเพื่อหารูปแบบและแนวทางในการแสดงออกที่ตรงกับจุดมุ่งหมายโดยให้ความสำคัญกับเรื่องของอารมณ์และความรู้สึกในงานที่แสดงออกจังหวะที่เคลื่อนไหวสนุกสนาน

2. ผลการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม: จังหวะสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ เป็นกระบวนการทางเทคนิคการใช้สีเส้นประกอบกับการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์มาผสมผสานเข้าด้วยกันให้เกิดความเป็นจริงมากขึ้น

3. ผลการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เพื่อสื่อความหมายถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงบังเกิดผลกับชิ้นงานที่แปลกใหม่และมีรูปแบบเอกลักษณ์เฉพาะตัวผู้สร้างผู้วิจัยในครั้งนี้ และสามารถพัฒนาผลงานให้มีคุณค่าทางศิลปะมากยิ่งขึ้น

จากการถ่ายทอดความคิดอารมณ์ความรู้สึกที่ได้รับความบันดาลใจจากสื่อสภาพแวดล้อมสีเส้นจาก กิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาศิลปะพื้นบ้านให้ปรากฏเป็นผลงานทัศนศิลป์ร่วมสมัย ด้วยการประสานแนวความคิดเก่าและใหม่เชื่อมโยงระหว่างการอนุรักษ์และการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกระบวนการตามขั้นตอนการทำงาน ได้มีการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเรื่องราวมีการทดลองค้นคว้าและสร้างสรรค์เนื้อหาบทเพลงและ เทคนิคกลวิธีการสร้างสรรค์ ตามแนวความคิดที่ต้องการสะท้อนอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งก่อให้เกิดผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การดำเนินงานสร้างสรรค์ในผลงานศิลปะชุดนี้ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจถึงกระบวนการสร้างสรรค์ ศิลปะที่เป็นไปอย่างมี

ระบบมีขั้นตอน ตั้งแต่การจัดการทางความคิดและการแก้ไขปัญหาด้านการสร้างรูปแบบของการแสดงออก ทางด้านศิลปะ รวมถึงเทคนิควิธีการเพื่อให้สอดคล้องตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ด้วยหวังว่า การศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานครั้งนี้จะเป็นแนวทางของการพัฒนาสร้างสรรค์ให้มีคุณค่าสูงสุดต่อไป รวมไปถึงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจที่จะค้นคว้า ส่งผลให้เกิดความคิดต่อยอดและเกิดเป็นการ สร้างสรรค์ผลงานที่มีความแปลกใหม่และยังอยู่ภายใต้อัตลักษณ์แนวทางประเพณีอีกด้วย

5. อภิปรายสรุปผลการสร้างสรรค์

จากการศึกษาแนวเรื่อง จังหวะ สีเส้น ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ ชูงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมที่สอดคล้องกับจังหวะสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้มีประเด็นการ อภิปราย 4 ประเด็นดังนี้คือ

จังหวะสีเส้น เป็นจุดเด่นในผลงานที่นำเสนอเน้นความชัดเจนของระนาบแสงและเงา เพิ่มสีเส้นขึ้นมาเพื่อความสวยงาม เป็นองค์รวมและเกิดเอกภาพ สอดคล้องกับแนวความคิด ชลูด นิ่มเสมอ (2559) ที่กล่าวว่า จินตนาการ คือพลังของจิตเกิดการก่อรูปของความคิดจากหลาย ๆ ความคิดจนเป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีเอกภาพขึ้น ผู้วิจัยได้ความเป็นเอกภาพของสีที่มีลักษณะพิเศษคือ ความเป็นสีและความจัดของสีตามกฎหมายของความขัดแย้งในด้านรูปร่าง ทิศทางและขนาดเช่นเดียวกับการใช้น้ำหนักโดยให้น้ำหนักอ่อนแก่ ซึ่งเป็นการใช้สีที่กลมกลืนหรือการทำสีให้หม่นลง เป็นกฎของการประสานที่ทำให้เกิดความเป็นเด่น ให้มีจังหวะการซ้ำของรูปทรงที่เท่ากันหรือแตกต่างกันซับซ้อนขึ้นที่ให้ความรู้สึกเร้าอารมณ์ สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราววิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้จากความคิดและอิทธิพลที่ได้รับจากหลักการจัดองค์ประกอบเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการสื่อความหมายและการแสดงออกทางด้านผลงานศิลปะของข้าพเจ้าเพื่อชักนำให้เกิดประสบการณ์เชิงสุนทรียะแก่ผู้ดูและเป็นการเปิดมิติทางความคิดจากรูปแบบงานที่มีลักษณะเหมือนจริง (Realistic) แล้วคลี่คลายไปสู่รูปแบบงานที่มีลักษณะเป็นกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) ตามแนวคิดลักษณะเฉพาะตน

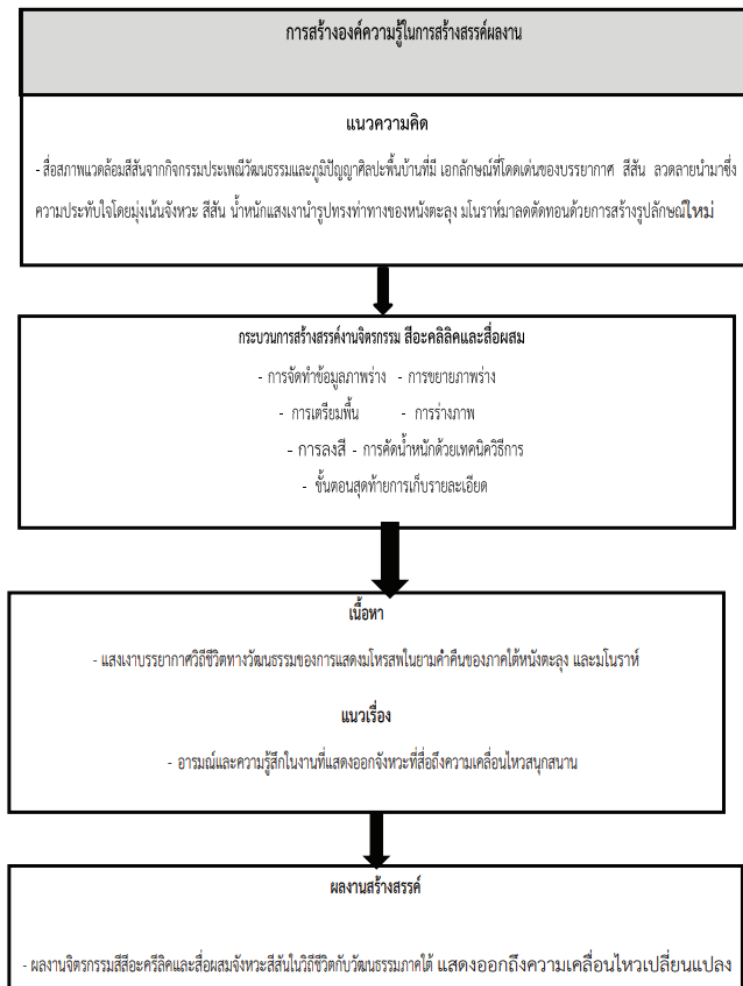
วิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้จะมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ค่านิยมบรรทัดฐาน เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็น วิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละภูมิภาควัฒนธรรม เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตมีภูมิปัญญาที่เป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาชีวิต ให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม: จังหวะ สีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ เป็นการสร้างสรรค์ด้วยการใช้ธรรมชาติวิถีชีวิตกับประเพณีวัฒนธรรม เป็นสื่อความหมายตามความคิดอารมณ์ ความรู้สึกจากการประสานกันของทัศนธาตุอันได้แก่ เส้น สี รูปทรง น้ำหนัก ที่ว่าง และพื้นผิว โดยเทคนิควิธีการระบายด้วยสีการวาดเส้นการพิมพ์ด้วยเครื่อง ขาริโคล ผงคาร์บอน เพื่อสร้างน้ำหนักที่เป็น 2 มิติและ 3 มิติที่มีความลึกดูลงตาที่เกิดจากทัศนธาตุจากวัสดุทางจิตรกรรมเทคนิคผสม(Mixed Media Painting)

องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม: จังหวะสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ อันเกิดจากเนื้อหาเรื่องราวที่บอกเล่าถึงสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมประเพณีที่

เป็นแก่นแท้ของผลงานอันประกอบด้วยแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิคที่เกิดขึ้นใหม่ในกระบวนการ
 สร้างสรรค์ทางจิตรกรรมที่เป็นแบบ ฐานธรรมและกึ่งนามธรรมในผลงาน

ภาพที่ 14 กรอบความรู้แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

สรุปการสร้างสรรค์ในระยะแรกเป็นการศึกษาเพื่อหารูปแบบและแนวทางในการแสดงออก
 ที่ตรงกับจุดมุ่งหมายโดยที่ให้ความสำคัญกับเรื่องของอารมณ์และความรู้สึกในงานที่แสดงออก
 จังหวะที่เคลื่อนไหว สนุกสนาน จังหวะอ่อนแก่ของน้ำหนัก แสงเงามีมิติที่สลับซับซ้อนของเส้นและ
 รูปทรงที่แผ่เร้นอยู่ภายใต้บรรยากาศของวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมการแสดงมหรสพของภาคใต้หนึ่ง
 ตะลุงและมโนราห์ โดยอาศัยมุมมองการผานกัน ระหว่างระนาบของรูปทรงกับจังหวะน้ำหนักแสง
 เงาที่สลับไปมาสื่อความหมายถึงการเคลื่อนไหวเหมือนการดูจังหวะการเซ็ดหนึ่งตะลุง ในผลงาน

ระยะดังกล่าวมีความเป็นเอกภาพทางด้านทัศนธาตุที่ลงตัวชัดเจน แต่การให้ความสำคัญกับรายละเอียดที่น้อยเกินไปและจังหวะการซ้ำเท่ากันมากทำให้ผลงานดูแล้วธรรมดาและขาดจุดสนใจ ซึ่งส่งผลให้การแสดงออกด้อยลงตามไปด้วยผลงานในระยะนี้จึงไม่มีความชัดเจนในเรื่องของการแสดงออกเท่าที่ควรและขาดจุดมุ่งเน้น (Focus) ในการนำเสนอที่เหมาะสม จึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้วิเคราะห์ และเลือกสรรสาระสำคัญเพื่อนำมาพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์

อย่างไรก็ตามผลงานในระยะแรกนี้นับเป็นพื้นฐานสำคัญทางด้านความคิดและรูปแบบที่เป็นวิถีเป็น แนวทางของการสร้างสรรค์เพื่อหาความชัดเจนในการแสดงออกในระยะต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สามารถศึกษารูปแบบรูปร่างรูปทรง สีลักษณะบ่งชี้ต่าง ๆ ของตัวละครแล้วนำไปปรับผสมผสานกับ ลวดลาย สีเส้น วัฒนธรรมการแต่งกายตามวิถีพื้นบ้าน

1.2 สามารถศึกษาและนำงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสีลวดลายทางจังหวัดประกอบเรื่องราวของตัวละครการแสดงพื้นบ้านลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้กับลวดลาย สีเส้นที่เป็นเอกลักษณ์ในงานสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบจังหวะ ท่าทาง การแสดงที่มีกระบวนการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมลงตัว สมดุล สื่อความรู้สึกกับสีลวดลายการแต่งกายเพื่อให้เรียนรู้ถึงหลักความงามสุนทรีภาพของผลงานจิตรกรรม

2.2 ควรมีการศึกษาคิดค้นเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องราว ในการนำมาเสนอวิจัยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการสร้างสรรค์ครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กิริติ บุญเจือ. (2522). ปรัชญาศิลปะ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

กำจร สุนพงษ์ศรี. (2555). สุนทรีศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลูด นิยมเสมอ. (2535). องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.

สุชาติเถาทอง. (2553). การวิจัยสร้างสรรค์ทัศนศิลป์. ชลบุรี : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

กระทรวงวัฒนธรรม. (2559). ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย.

อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.